

## GELOOFSVRAGEN

# Vraag het aan Theo

Stefaan FRANCO

- In het aanbiddingsgebed vertrouwt de mens zich toe aan God
- Meestal geconsacreerde hostie zichtbaar op het altaar geplaatst

Sinds het voorbije feest van de Aankondiging van de Heer (23 maart) wordt in de nationale basiliek van het Heilig Hart in Koekelberg een permanente aanbidding van het heilig Sacrament gehouden. Die gebedsvorm neemt in de zogeheten nieuwe bewegingen in de Kerk vaak een belangrijke plaats in en ook bepaalde parochies herontdekken de aanbidding. Naast de jaarlijkse aanbidding de avond van Witte Donderdag worden er momenten van aanbidding van de heilige eucharistie georganiseerd. Wat is echter de betekenis en de zin van de eucharistische aanbidding?

In het Lucasevangelie (4, 8) zegt Jezus (met een beroep op Deuteronomium 6, 13): „De Heer uw God zult u aanbidden en Hem alleen dienen” (zie ook Matteüs 4, 10). Aanbidden is een gelovige grondhouding, waarbij de mens God erkent als de Heer en de schepper van zijn leven. De gelovige beseft dat hij zijn hele bestaan te danken heeft aan de liefde van God. In het

aanbiddingsgebed vertrouwt de mens zich helemaal toe aan God en looft en prijst hij Hem om alle onverdiende gaven in zijn leven. De verwondering over de liefdevolle zelfgave van Gods Zoon, Jezus Christus, roept een intense dankbaarheid op in het hart van de christen. Het aanbiddingsgebed drukt die dankbaarheid en die lof uit. De houding van aanbidding is enkel mogelijk ten opzichte van de drie-ene God. Heiligenbeelden of relieken worden niet aanbeden, maar vereerd.

Centraal in de geloofsbeleving van de christen staat de eucharistie. Daar laat de verrezen Heer zich immers op een bijzondere wijze ontmoeten. In het Schriftwoord dat voorgelezen wordt, maar vooral onder de geconsacreerde gedaanten van brood en wijn, is de levende Christus zelf aanwezig. Steunend op het geloof in de blijvende aanwezigheid van de verrezen Heer in de eucharistische gedaanten van brood en wijn, ontwikkelde zich in de Kerk vanaf de middeleeuwen de praktijk van de eucharistische aanbidding buiten de mis.

Die vorm van aanbidding richt zich tot de Heer zoals Hij aanwezig is in de eucharistische gaven. Concreet gaat het om een liturgische viering waarbij de geconsacreerde hostie in een monstrans

Op meerdere plaatsen in de Kerk wordt de eucharistische aanbidding herontdekt. Wat is de betekenis en de zin van deze eeuwenoude praktijk? Loven en prijzen blijkt Bijbelse wortels te hebben.

zichtbaar op het altaar wordt opgesteld. Soms wordt op het altaar enkel de gesloten ciborie geplaatst, met daarin het allerheiligste. Eventueel kunnen passende gebeden, lezingen, een homilie, gezangen of bewieroking helpen om de aandacht van de gelovigen te richten op Christus de Heer die op mysterieuze wijze aanwezig is als het allerheiligste.

### Vergelijk het met twee geliefden. Er zijn momenten waarop ze woordloos bij elkaar zijn

Tijdens de eucharistische aanbidding heerst bovenal grote stilte, wat deze gebedsvorm niet eenvoudiger maakt. Het is nochtans geen doodse stilte, wel een stilte gevuld door de aanwezigheid van de Heer in het gebroken brood van de eucharistie. Vergelijk het met twee geliefden die met elkaar omgaan. Ze praten veel, maken plannen, werken samen. Maar er zijn ook momenten waarop ze zomaar bij elkaar zijn, woordloos en toch diep en innig met elkaar verbonden. Bij elkaar aanwezig mogen zijn, volstaat al.

Zo zijn er in de relatie van de leerling met Christus ook mo-

menten van diepe verbondenheid waarop 'niets' wordt gedaan en er toch veel gebeurt. Het aanbiddingsgebed is zo'n moment waarop de gelovige „als geliefde leerling mag rusten aan de borst van Jezus” (vergelijk Johannes 13, 23). Het is een moment van stilte verwijlen bij de Heer, aan Wie de gelovige alles te danken heeft. Het is met Maria uitzingen: „Met heel mijn hart roem ik de Heer, want grote dingen heeft de Machtige met mij gedaan” (Lucas 1, 46.49).

Het aanbiddingsgebed voor het allerheiligste is een gratie dank- en lofgebed omdat God er is, omdat Hij onze God wil zijn, omdat Hij bekommerd is om mensen. Zijn aanwezigheid in het allerheiligste volstaat. Als contemplatieve gebedsvorm is de aanbidding van grote waarde. God krijgt de eerste plaats. Hij wordt geloofd en gedankt puur en alleen omwille van Hemzelf en om wie Hij voor ons is.

Stefaan Franco is priester van het bisdom Brugge. Aan het grootseminarie in Brugge doceert hij sacramenten en dogmatiek • Reacties en nieuwe vragen over het geloof zijn welkom bij Redactie Kerk & Leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of via [geloofsvragen@kerknet.be](mailto:geloofsvragen@kerknet.be).

## Hildegard van Bingen

Op ongebruikelijke wijze verklaarde Benedictus XVI de Duitse mystica Hildegard van Bingen (1089-1179) heilig, die tot op heden enkel in de volksmond als zodanig werd beschouwd. Tijdens een audiëntie nam de Duitse paus de benedictijnse abdis op in de heiligenkalender van de universele katholieke Kerk. Normaal zou de paus daartoe een decreet moeten publiceren. Nu ze ook officieel heilig is, ligt de weg open om haar uit te roepen tot kerklerares, een titel die tot op heden nog maar drie vrouwen dragen: Teresa van Avila, Catharina van Siena en Theresia van Lisieux.

## Mgr. Kräutler valt in prijzen

Mgr. Erwin Kräutler, de Oostenrijkse bisschop van Xingu in Brazilië, wordt onderscheiden met de jaarlijkse prijs van de Amerikaans-Europese My Way-stichting, waaraan een bedrag van 10.000 euro is verbonden. De jury prijst de onbaatzuchtige inzet van de bisschop voor de mensenrechten en voor waardige leefomstandigheden voor de indianenbevolking. Mgr. Kräutler staat bekend voor zijn strijd tegen de illegale ontginning van het Amazonewoud. Hij werd al meermaals met de dood bedreigd.

## Reclamemaker steunt Caritas

De Spaanse reclamemaker Alejandro Toledo, bekend om zijn spots voor merken als Marlboro, Ford en Mercedes, maakte een gratis reclamespot voor Caritas Spanje. Normaal hangt daar een prijskaartje aan vast van om en bij de 40.000 euro. Toledo besloot tot het opmerkelijke initiatief toen hij in Madrid op straat toevallig een aan lager wal geraakte oud-collega ontmoette. Kort daarop zag hij hem een soepkeuken van Caritas binnenstappen en met een zak voedsel buitenkomen. Toledo besloot daarop Caritas Spanje, dat momenteel wordt overspoeld door hulpaanvragen van mensen die slachtoffer zijn van de financiële en economische crisis, een steuntje in de rug te geven. Voor Caritas Spanje is de hulp meer dan welkom, want de organisatie beschikt over onvoldoende middelen om te voldoen aan alle hulpaanvragen.

## Bisschoppen Sudan afgeremd

De katholieke bisschoppen van Sudan en Zuid-Sudan moeten hun overleg voor onbepaalde tijd opschorten vanwege de toenemende spanningen tussen beide staten. Vooral in de grensstreek flakkeren de gevechten terug op vanwege de olierijkdommen. De bisschoppen beslisten reeds vóór de splitsing tussen het islamitische noorden en het christelijk-animistische zuiden van Sudan om verenigd te blijven in een enkele bisschoppenconferentie. Zo maakten ze de machthebbers in Khartoum duidelijk dat ze niet van plan zijn om de christelijke minderheid in het noorden in de steek te laten. (IVH)

# ‘Zien, inzien en ontzien’

Met zijn nieuwste geogids neemt Pierre DIRIKEN natuurliefhebbers mee op ontdekkingsstocht langs religieus erfgoed in het landschap van Haspengouw

### Lieve WOUTERS

Voor liefhebbers van 't Maandag spelletje in de internetversie van *Het Belang van Limburg* is hij geen onbekende. Pierre Diriken raadt keer op keer de precieze omgeving van een detailfoto uit het straatbeeld. De geograaf maakt dan ook al dertig jaar geogidsen over de provincie. Talrijk zijn de

fiets- en wandelverenigingen die op zijn aanwijzen landschappen doorkruisten en markante plekken ontdekten.

Nu vatte Diriken het plan op voor een reeks monografieën over Haspengouw, waarin telkens een ander thema vooropstaat. De eerste editie staat in het teken van het religieuze erfgoed van deze

fruitstreek. Diriken: „Ik vond het belangrijk om daarmee te beginnen, omdat al de rest er op de een of andere manier naar verwijst. Neem nu kastelen, ze staan haast altijd op plekken die eerder religieuze sites waren. Bovendien merk ik als geëngageerde gelovige dat het religieuze erfgoed onder druk staat in onze samenleving. Mijn motto is: zien, inzien, ontzien. Eerst moet je dat erfgoed ontdekken. Dan kun je er het belang en de waarde van inzien, waardoor je er vanzelf ook eerbied voor zult krijgen. Dat is nodig om gepast om te gaan met het landschap waarin we leven, werken en ontspannen.” De geograaf past zijn motto ook toe op mensen: pas als je een vreemdeling leert kennen, kun je hem beginnen begrijpen en ontstaat respect voor diens normen en waarden.

In de uitgave *Religieus erfgoed in Haspengouw* beschrijft Diriken zes al dan niet nog actieve abdijen en hun hoeven, watermolens en andere sporen in het landschap. Ook de commanderij van Alden Biesen en de daaronder sorterende commanderijen van Ordingen en Bernissem (vandaag een landbouwbedrijf) komen aan bod.

Daarnaast heeft de uit Kortesse afkomstige geograaf oog

voor de vele kloosters en begijnhoven in Haspengouw, evenals voor de streekheiligen. „Zo zegt de heilige Trudo, die zijn naam gaf aan de stad Sint-Truiden, veel over de vroegmiddeleeuwse kerstening van dit gebied. De graven van Loon waren vaak stichters van abdijen. In de geschiedkundige evolutie van Haspengouw valt de sterke verwevenheid van godsdienst en samenleving op.”

Kerken komen in deze uitgave niet aan bod. Daarover belooft Diriken een aparte monografie, die wellicht verschijnt in 2014. Met een regelmaat van een monografie per jaar – het gedetailleerde onderzoekwerk is een eenmanszaak van Diriken die voor alle beschrijvingen ter plaatse gaat observeren – staan ook nog de volgende thema's op het lijstje: kastelen, natuur en landschap, landbouw en fruitteelt, historisch perspectief, markante nederzettingen, bekende Haspengouwers en, ten slotte, water.

Pierre Diriken, *Religieus erfgoed in Haspengouw*, Georeto, Kortesse, 2012, 176 blz., 16,50 euro, ISBN 978 90 7522 455 9. Te koop in de boekhandel of rechtstreeks bij Georeto, 011 37 52 54, [info@geogidsen.be](mailto:info@geogidsen.be), [www.geogidsen.be](http://www.geogidsen.be).



Voor Pierre Diriken heeft Haspengouw geen geheimen. © Diriken